

Zpráva pojednává o výsledcích činnosti knihovny PF UK dosažených v roce 2008. Veškerá pozornost je zaměřena především na poskytování kvalitních služeb uživatelům.

Fakultní knihovna je součástí Právnické fakulty UK a je řízena proděkankou pro rozvoj fakulty. Vnitřní struktura je tvořena oddělením zpracování fondů, oddělením služeb a dokumentačním oddělením. Z hlediska vnějších vztahů je začleněna do soustavy knihoven Univerzity Karlovy v Praze, kterou metodicky vede ředitelka Ústřední knihovny UK.

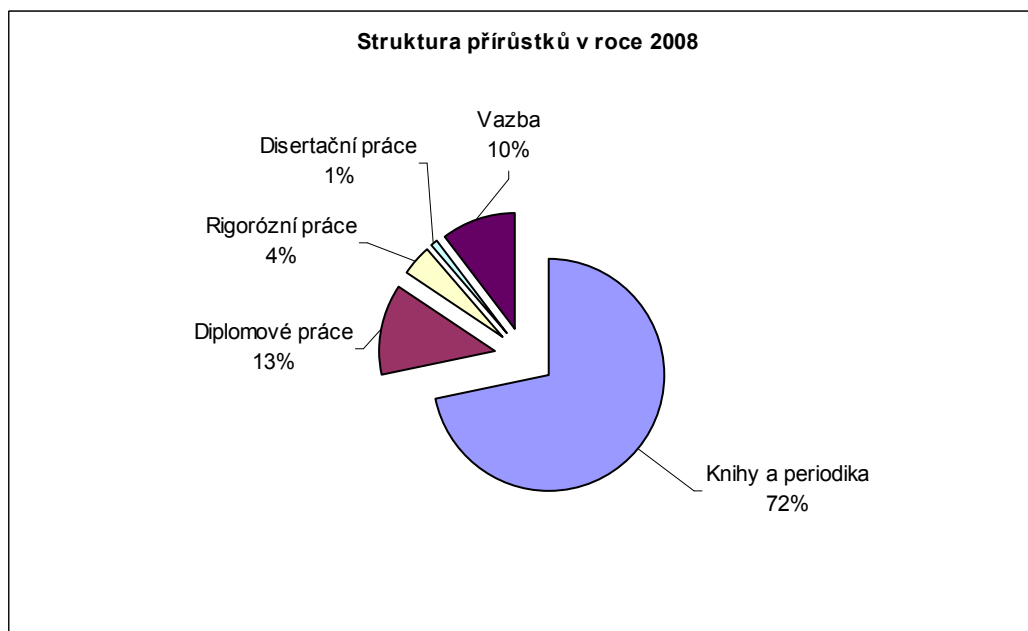
1. Budování knihovních a informačních fondů, jejich organizace a ochrana

• **Akvizice knihovních fondů**

Péče o knihovní fond je z větší části náplní oddělení zpracování fondů. Akvizice klasických i elektronických informačních zdrojů důsledně dodržuje stanovený základní profil, který tvoří právnická literatura domácí i zahraniční. K 31.12.2008 činil počet evidovaných knihovních jednotek 169.312, přičemž roční přírůstek byl 3.791 svazků. Přírůstek byl tvořen nákupem (2.437 sv.), dary (671 sv.) a vysokoškolskými kvalifikačními pracemi (683 sv.). Kromě individuálních darů z řad pedagogů fakulty i odborné veřejnosti přijímá knihovna knižní dary od institucí. K zavedeným dárcům patří Ústřední knihovna UK, Národní knihovna ČR, Úřad vlády ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Transparency International a další.

Úbytek v roce 2008 činil 129 svazků. Jedná se o publikace postrádané při letní revizi ve studovnách v roce 2007.

Graf č.1

• **Elektronické informační zdroje (EIZ)**

Ve struktuře knihovního fondu se stále více uplatňují elektronické informační zdroje. V rámci různých konsorcií či univerzitních grantů mají uživatelé přístup k řadě databází univerzálních i oborových. Jejich aktuální nabídka je k dispozici na webových stránkách knihovny.

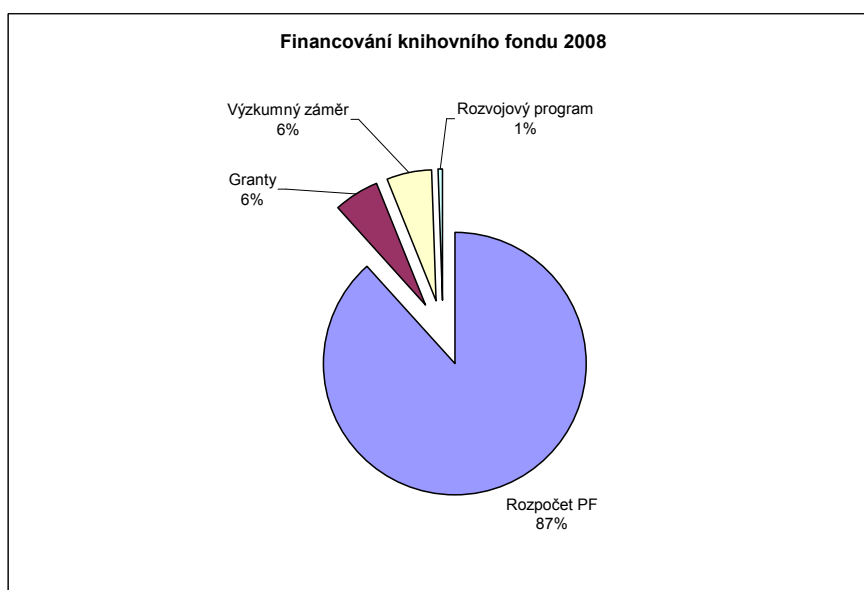
Průběžně jsou zde zveřejňovány i nabídky na bezplatné testovací přístupy. Pro fakultu jsou cenné především oborové databáze Westlaw, Hein-on-line, Kluwer Law International a Oxford Journals. Otestována byla i německá právní databáze Beck Online, která byla z finančních důvodů vedením fakulty zamítnuta.

Knihovna zorganizovala celkem 6 školení pro užívání databází (Westlaw, Codexis, Ebsco, Anopress a ČTK) pro učitele, studenty i knihovníky. Největší zájem byl o školení databáze Westlaw, které se pro velký zájem konalo ve dvou bžích.

- **Financování knihovního fondu**

Knihy a periodika byly z velké části financovány z rozpočtu fakulty. Menší podíl pokryly finanční prostředky výzkumného záměru, grantů a rozvojového programu.

Graf č. 2

Financování databází se i v roce 2008 podařilo zajistit z externích zdrojů. Jednak z velkých projektů programu MŠMT 1N (např. Proquest, Web of Knowledge, Ebsco, Oxford Journals a další) a jednak z rozvojového projektu Ústřední knihovny UK, který pro potřeby naší fakulty hradí oborové databáze (Westlaw, Hein-on-line, Kluwer Law International). Přistoupením do konsorcia „VISK 8 – Informační zdroje“ zajišťovaného Národní knihovnou ČR získali fakultní uživatelé přístup do databází českého periodického tisku Anopress a ČTK. V tomto programu hradí 67% předplatného MK ČR a 33% rozpočet fakulty.

- **Zpracování a organizace knihovního fondu**

Jednotlivé součásti přírůstku byly zpracovány do následujících databází:

Centrální knihovnicko-informační systém UK

Od konce roku 2006 probíhá zpracování v systému Aleph 500 a katalog knihovny PF UK je součástí celouniverzitního systému CIKS. Během roku bylo zkatologizováno celkem 2.459 knih. Knihovna je též dlouholetým dodavatelem záznamů pro Souborný katalog ČR, do

kterého bylo v roce 2008 odevzdáno 1569 záznamů, z toho 683 prvozáznamů monografií. V knihovně se provádí i méně obvyklé analytické zpracování dokumentů, to znamená katalogizace časopiseckých článků a statí ze sborníků. V roce 2008 bylo zpracováno 2144 článků a 208 statí. Výstupem z článkové databáze je bulletin Excerpta Iuridica, který je publikován v tištěné i elektronické formě. Online katalog knihovny je dostupný na adrese: http://ckis.cuni.cz/F/?func=file&file_name=base-list-pf

Databáze publikační činnosti pracovníků PF UK

Publikační činnost učitelů fakulty je evidována systémem Procite v.4.0. Protože sběr údajů se nekryje s koncem kalendářního roku, jsou k dispozici konečná data za rok 2007 (celkem 841 záznamů, z toho RIV 460) a za rok 2008 je dosavadní stav 757 záznamů, z toho pro RIV 385. Výstup z databáze je vystaven na webové stránce knihovny <http://knihovna.prf.cuni.cz>

Databáze vysokoškolských kvalifikačních prací UK

Druhým rokem přispívá knihovna do centrálního univerzitního repozitáře vkládáním plných textů diplomových prací a příslušných metadat. V současné době je takto archivováno celkem 835 diplomových prací. Vstup do databáze na <http://digitool.is.cuni.cz> (zkušební provoz, pouze z IP adres UK).

V rámci organizace a ochrany knihovního fondu byla v letních měsících provedena dílčí revize ve studovnách. Celkem bylo zrevidováno 54.389 knihovních jednotek a zjištěné ztráty činí 73 jednotek.

Za plného provozu byla provedena prověrka stavění v nových skladech, do kterých byly knihy převezeny koncem roku 2007.

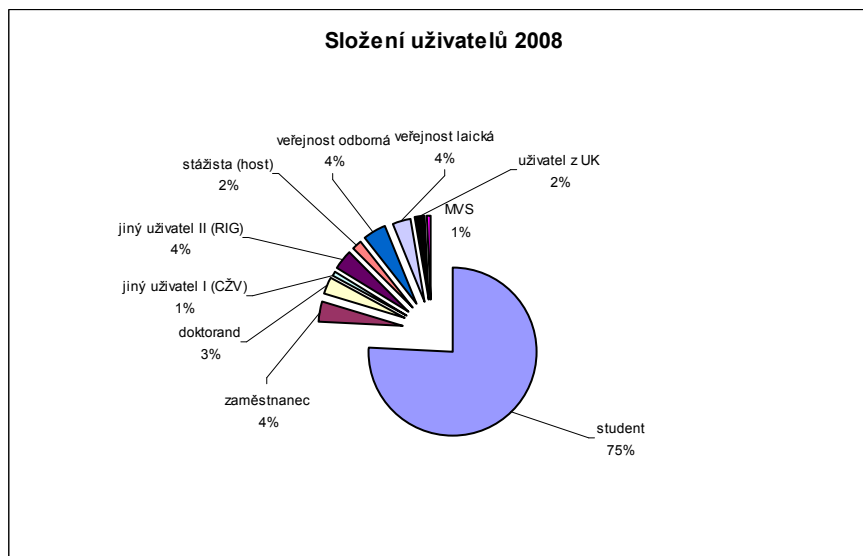
2. Služby

Knihovna PF UK primárně poskytuje služby studentům a učitelům právnické fakulty, resp. UK. Avšak jako knihovna veřejně přístupná obsluhuje i zájemce z ostatních škol, případně odborné i laické veřejnosti. Otevírací doba knihovny je od pondělí do pátku 9.00 – 20.00 hodin, v sobotu 9.00 – 16.00 hodin, tj. 62 hodin týdně.

Tab. č. 1 – Složení uživatelů v letech 2002 - 2008

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Student	5.996	4.974	4.212	5.044	4.938	4.604	4.419
Zaměstnanec	280	241	203	217	217	221	214
Doktorand	269	131	97	75	73	97	170
Jiný uživatel I – (CŽV)	56	61	75	101	75	41	66
Jiný uživatel II – (RIG)	307	305	278	389	331	478	460
Stážista (Host)	160	161	59	126	118	108	139
Veřejnost odborná	333	300	253	425	556	801	562
Veřejnost laická	303	291	232	329	260	269	374
Uživatel z UK	137	131	66	104	103	153	294
MVS	66	58	39	50	47	34	33
Celkem	7.907	6.653	5.514	6.860	6.718	6.806	6.731

Graf č.3

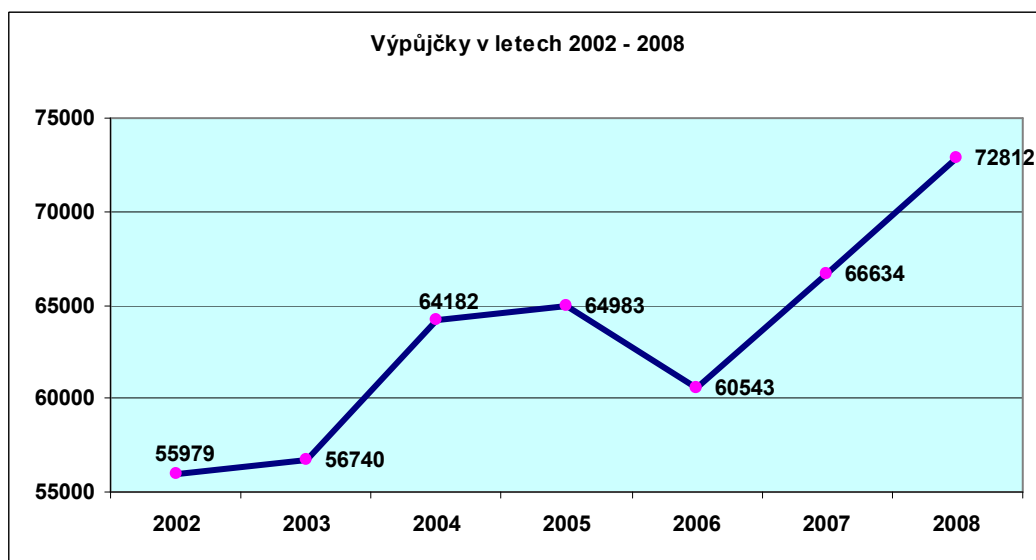
Základem veškerých poskytovaných služeb jsou služby výpůjční. Evidovány jsou především výpůjčky absenční, včetně prolongací, které jsou povinně sledovány statistickým výkazem. Protože knihovna PF UK byla koncipována jako knihovna převážně studijní, jsou sledovány též prezenční výpůjčky a návštěvnost knihovny. Nutno konstatovat, že ne všichni uživatelé knihovny realizují jakékoliv výpůjčky. Někteří si přinášejí vlastní pomůcky a využijí pouze studijní místo, jiní přicházejí jenom na počítače.

Jako novinka byla v roce 2008 zavedena nová služba – půjčování prezenčních výpůjček přes víkend. Jedná se o možnost vypůjčení publikací, které jsou určeny výhradně ke studiu v knihovně (nevztahuje se ovšem na kvalifikační práce). Tato služba má velmi přísná pravidla zakotvená ve výpůjčním řádu, kde jsou mimo jiné stanoveny vysoké poplatky za překročení výpůjční lhůty. Přes počáteční obavy a drobné výjimky funguje tato novinka bezproblémově.

Tab. č.2 – Výpůjčky

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Prezenční	55.440	51.606	46.382	49.750	48.800	47.036	46.470
Absenční	17.372	15.028	14.161	15.233	15.382	9.704	9.509
Celkem	72.812	66.634	60.543	64.983	64.182	56.740	55.979

Graf č.4

Tab. č. 3 – Návštěvnost

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Návštěvnost	64.083	64.000	63.511	64.764	64.500	65.008	62.587

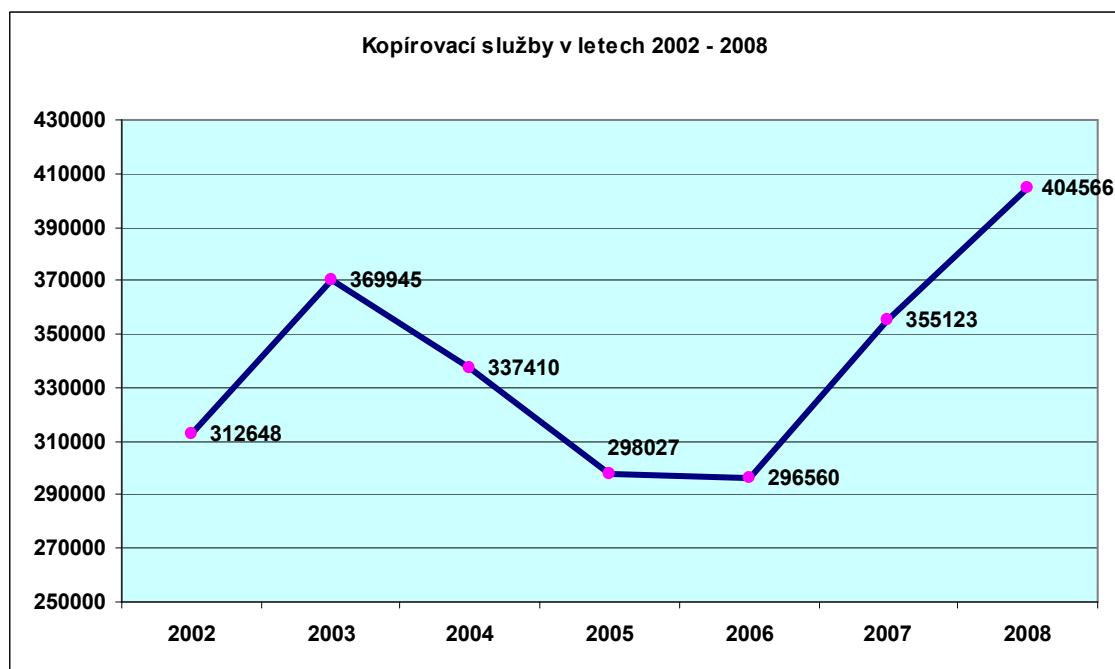
K výpůjčním službám patří i meziknihovní výpůjční služba (MVS) a mezinárodní výpůjční služba (MMVS). Díky zveřejnění katalogu prostřednictvím CIKS a začleněním do Jednotné informační brány jsou informační fondy knihovny propagovány a roste počet partnerů MVS. Kromě vysokoškolských knihoven jsou nejčastějšími žadateli o meziknihovní výpůjčku Studijní a vědecká knihovna Plzeň a Vědecká knihovna v Olomouci.

Tab. č. 4 – MVS a MMVS

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
MVS-jiné knihovně	97	82	73	77	60	22	48
MVS-pro naše uživatele	41	10	11	19	27	11	12
MMVS-celkem	10	7	5	9	16	11	1
Celkem	148	99	89	105	103	44	61

Velmi žádanou službou jsou služby reprografické a tiskové. Celkem bylo pořízeno rekordních 404.566 kopií za úplatu. Kromě tradičních kopírek je k dispozici i samoobslužné skenování, které je též hodně využíváno. Bohužel nelze objem této služby kvantifikovat.

Graf č.5

Oblíbené především studenty jsou moderní elektronické služby. Online služby umožňují čtenářům prostřednictvím svého účtu v systému kontrolovat vlastní výpůjčky, případně provádět prolongace a rezervace, aniž by museli přijít do knihovny. A to i v době uzavření knihovny prakticky 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Standardem jsou elektronicky zasílané

upomínky, kterým pro větší komfort uživatelů předchází upozornění na blížící se konec výpůjční lhůty.

Užitečným pramenem informací pro vzdálené uživatele je i průběžně aktualizovaná webová stránka knihovny, která poskytuje aktuální informace o provozu knihovny, ale také přímý vstup do knihovního katalogu a řadu užitečných pomůcek a odkazů. Z webové stránky knihovny lze zaslat dopis vedení knihovny, požádat o zprostředkování MMVS nebo objednat rešerši. Pro podporu autorům byla na webu knihovny zřízena rubrika „vysokoškolské kvalifikační práce“, která obsahuje užitečné informace jako např. formální požadavky, šablony pro tvorbu prací, pravidla citování odborné literatury. Všechny tyto možnosti jsou běžně užívané, jejich počty a trendy zatím nesledujeme.

Speciální službou, která je každoročně připravována pro nové studenty je brožura se základními informacemi o knihovně a možnostech jejího užívání. Tento písemný materiál byl rozdán při zápisu do magisterského studijního programu a zápisu do kurzu celoživotního vzdělávání. Dále se nováčkům nabízejí úvodní exkurze, které se konají vždy v prvních dvou týdnech výuky. V období od 29.9 do 9.10. 2008 proběhly 54 exkurze.

Do spektra služeb patří i další běžně využívané, jako jsou např. konzultační a poradenské služby, rešeršní služby, výstavky novinek a další.

Na příjmový účet fakulty bylo během roku 2008 odevzdáno 597.052,- Kč (samoobslužné kopírování a tisk: 542.313,- Kč, poplatky z prodlení: 46.199,- Kč, jednorázové vstupy : 7.960,- Kč, rešerše: 580,- Kč).

3. Podpora vědy a výzkumu

Kromě klasických aktivit souvisejících se zajišťováním informačních zdrojů pro vědecké pracovníky se jednalo především o evidenci publikační činnosti, která se stala přímým kritériem hodnocení vědecké práce. V úzké spolupráci s oddělením vědy byly sledovány aktivity a nové dokumenty související s danou problematikou. Za účelem optimalizace sledování výsledků byl podán společný rozvojový projekt na komplexní řešení publikační a grantové činnosti pracovníků PF UK.

4. Granty

V průběhu roku byly v knihovně řešeny dva rozvojové projekty:

- a) Rozšíření institucionálního repozitáře UK, jehož cílem bylo pokračovat v ukládání digitálních verzí vysokoškolských kvalifikačních prací a rozšíření obsahu repozitáře o další druhy dokumentů. Podařilo se nastartovat rutinní proces elektronické archivace diplomových prací a vytvořit předpoklady pro příští propojení plných textů s knihovnickým systémem Aleph i informačním systémem UK. Obdobné řešení bylo připraveno i pro rigorózní a dizertační práce, pro které dosud nebyl vydán vnitřní předpis. Zároveň byla zahájena digitalizace vybraných pramenů českého práva. V první etapě byl vybrán český překlad říšského a zemského zákoníku, který bude publikován v rámci univerzitního repozitáře.
- b) Komplexní automatizovaný systém evidence publikační činnosti pracovníků Právnické fakulty UK. Původním cílem schváleného projektu bylo zakoupit a uvést do provozu moderní systém, který by nahradil zastaralý stávající Procite. Po rozhodnutí vedení Univerzity řešit problematiku publikační činnosti centrálně, byl

uvedený projekt zařazen pod celouniverzitní program „Software pro podporu Fondu mobility UK a rozšíření agend vědy a výzkumu“. Knihovna PF byla zařazena mezi pilotní organizace a pracovní tým se věnoval přípravě na změnu softwaru. Byl zkoumán stávající stav sběru dat, definovány potřebné výstupy, workflow a provedeny úpravy retrospektivních záznamů. Před koncem roku proběhlo na rektorátu výběrové řízení na nový systém, který vyhrála firma DERS se systémem OBD+.

5. Prostorové a technické vybavení

Prostorové vybavení knihovny se nezměnilo. Ve studovnách je k dispozici 200 pracovních míst, z toho 20 je osazeno počítači pro uživatele, přičemž tři jsou vyčleněny pro hledání v katalogu.

V roce 2008 byla provedena výmalba příchozí chodby ke knihovně a přechalounění židlí ve studovnách. V rámci rozvojového projektu pracoviště počítačové techniky byl do vchodu knihovny umístěn vstupní turniket, jehož smyslem je zvýšit kontrolu pohybu osob a tím zamezit krádežím osobních věcí odložených ve skříňkách. Po poruše systému elektromagnetické ochrany knihovního fondu musela být neplánovaně vyměněna řídicí jednotka zařízení.

6. Personální obsazení

Celkový počet pracovníků knihovny ke dni 31.12.2008 činil 15,7 pracovního úvazku (17 pracovníků) v hlavním pracovním poměru. Ukončené vysokoškolské vzdělání má 6 pracovníků, z toho 5 v oboru, ukončené středoškolské vzdělání 11, z toho 9 v oboru. Na dohodu o pracovní činnosti pracovali 4 pracovníci (2 pracovní úvazky). Pracovní kolektiv byl stabilní, jedinou změnou byl nástup Bc.Nikoly Mikešové do oddělení zpracování fondů ke dni 1.3.2008.

Jednotliví zaměstnanci se zúčastňovali vzdělávacích akcí pořádaných Ústřední knihovnou UK, ÚVT UK, Národní knihovnou ČR a Státní technickou knihovnou. Jazykové kurzy organizované katedrou jazyků navštěvují dvě pracovnice. Knihovna PF UK byla zastoupena na vybraných odborných akcích a konferencích:

Konference Inforum, Praha, květen 2008 – Mouchová, Čumpl, Kovářová

Setkání knihoven právnických fakult ČR a SR, Bratislava, červen 2008 – Spurná, Hadrabová, Hanušová, Hermannová, Deverová, Čechilová

Bibliotheca Academia, Plzeň, listopad 2008 – Spurná, Hadrabová, Hanušová

Archivy a knihovny v digitálním světě, Praha, prosinec 2008 – Kovářová

Knihovna je kolektivním členem Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP), Sdružení knihoven ČR (SDRUK) a International Association of Law Libraries (IALL). Tři pracovnice se jako individuální členky SKIP podílejí na činnosti Klubu vysokoškolských knihoven.

